

Χρίστος Στεργ. Μπελλές

Κατοικούμε μια γλώσσα και μια Ιστορία

Οι πολιτικοί ευαγγελίζονται τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τον παγκοσμιοποιημένο Μολώχ της αγοράς. Ομιλούν, προφανώς, για δημιουργία ευπώλητων πολιτών, για εκκολλαπτόμενους δουλοπάροικους στο «Νέο Μεσαίωνα».

Ποιοι, αλήθεια, Έλληνες επιχειρηματίες-μεταπράτες και ποιοι επήλυδες θα επενδύσουν στην Ιστορία, τη γλώσσα, την ανθρωπιστική παιδεία; Αν θυσιάζουν σε κάποιο Θεό, αυτός δεν είναι άλλος από τον Μамωνά. Ποιες κλήρες της αχαλίνωτης παγκοσμιοποίησης θα επενδύσουν στη δική μας Ιστορία, όταν απροκάλυπτα την απαξιώνουν με το ασύστολο δόγμα «ανήκεις στην Ιστορία σημαίνει ξόφλησες, τέλειωσες», καθώς και το στερητικό ιστορικό σύνδρομο του Φορντ «η Ιστορία είναι μια μπούρδα»; Στόχος η δημιουργία «ευνουχισμένων» και λοβοτομημένων κοσμοπολιτών, χωρίς ιστορική γνώση και μνήμη, άρα και χωρίς συνείδηση.

Σχετικά με τη γλώσσα: αναφερόμαστε στη μία και ενιαία ελληνική γλώσσα, της Σαπφούς, του Αρχίλοχου, του Πολύβιου («εν καιροίς χαλεποίς μέμνησο της γλώσσης»). Τη γλώσσα που ο Κικέρων ήθελε να διαλέγονται οι θεοί («ει θεοί διαλέγονται, τη των Ελλήνων γλώττη χρώνται»). Τη γλώσσα του Σολωμού, του Παπαδιαμάντη, του Σεφέρη, του Ελύτη («όπου και να σας βρίσκει το κακό, αδελφοί, όπου και να θολώνει ο νους σας, μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό και μνημονεύετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη»). Τη γλώσσα που διδάσκεται στις γειτονιές του κόσμου, απ' τα πρωτότυπα των αρχαίων. Τη γλώσσα που διχως τις ρίζες της πολλές γλώσσες (κύρια η αγγλική) θα ήταν εντελώς διαφορετικές, καθώς κι ο πανανθρώπινος πολιτισμός. Τη γλώσσα - χειμαρρώδη ποταμό που πηγάζει απ' τα βάθη των αιώνων μεταφέροντας κι απαυγάζοντας «προγόνους». Και όταν λέμε προγόνους, εννοούμε τη φύση, την παράδοση, την Ιστορία, τον πολιτισμό, τα μνημεία, τις πηγές, τους μύθους, τα παραμύθια. Αυτά, που εν συντομία αποκαλούμε ανθρώπινες ρίζες.

Απ' τις κοιλάδες της αιωνιότητας η ακαδημαϊκός-ελληνίστρια Ζακλίν ντε Ρομιγί κληροδοτεί: «Για μια χώρα η χρήση της γλώσσας της σημαίνει και την ανεξαρτησία της (...). Όλος ο κόσμος πρέπει να μάθει ελληνικά. Η ελληνική γλώσσα βοηθάει, κατ' αρχήν, να καταλάβουμε τη δική μας γλώσσα». Αλογάριαστα τα φωτοστέφανα, για γλώσσα κι Ιστορία, από πνευματικούς σκαπανείς, όπου γης, προδίδουν το έρεβος της αβελτηρίας μας.

Επειδή «δεν κατοικούμε μια χώρα, κατοικούμε μια γλώσσα και μια Ιστορία», παραφράζοντας Εμίλ Σιοράν. Επειδή η γλώσσα είναι η ψυχή κι η Ιστορία η συνειδησή μας. Επειδή η κλασική παιδεία μας ανήκει στα πανανθρώπινα τιμαλφή (τα ομηρικά και ησιόδεια έπη -700 π.Χ. περίπου- αποτελούν τις πρώτες γραπτές μαρτυρίες στην Ευρώπη). Επειδή πονούν οι πολιτικές επισημάνσεις-προτροπές του Γάλλου προέδρου, Φρανσουά Μιτεράν, στον Ανδρέα Παπανδρέου: «Αν ήμουν πρωθυπουργός της Ελλάδας, δεν θα έκανα τίποτε που να μην περνά μέσα απ' τον Πολιτισμό». Επειδή, τέλος, η κρίση είναι γενική και εδράζεται σε σταθερές διαχρονικές αδυναμίες μας, με το έλλειμμα παιδείας κυριότερη αιτία και αιτιατό της παρακμής, προσβλέπουμε, σωτήρια, στον προσανατολισμό της εκπαίδευσης -πέρα απ' τη μονομερή σύνδεσή της με την αγορά εργασίας- και στον Άνθρωπο και την Παιδεία και τον Αρχαιοελληνικό Πολιτισμό, μιας κι ο τελευταίος αποτελεί το συγκριτικό οικουμενικό πλεονέκτημά μας.

Φαντάζεσθε πόσες Ακαδημίες Πλάτωνα και πόσα Λύκεια Αριστοτέλη θα ίδρυσαν Γάλλοι ή Άγγλοι, για παράδειγμα, αν μπορούσαν να πολιτογραφήσουν τους παραπάνω φιλόσοφους; Η γειτονική Τουρκία «διδάσκει» Αριστοτέλη και Θουκυδίδη. Στα καθ' ημάς, τούτοι οι πρόγονοι, θεωρούνται έωλοι κι ανωφελείς.

Σήματα λυγρά, από το μέλλον, οι επισημάνσεις του καθηγητή Νίκου Παρασκευόπουλου: «Ο νέος ερευνητής του αρχαιοελληνικού πολιτισμού θα περιβάλλεται από βιβλιοθήκες που φτωχαίνουν και ινστιτούτα που κλείνουν. Θα γαντζωθεί, ίσως, σε δημόσια πανεπιστήμια, των οποίων, όμως, η επιβίωση θα εξαρτάται από οικονομικές αποδόσεις. Ο ίδιος θα διακονεί μια επιστήμη, για την οποία η αγορά και οι επιτελείς της επαγγελματικής κατάρτισης δεν ενδιαφέρονται καθόλου».

«Την άνοιξη αν δεν τη βρεις, τη φτιάχνεις», υποστηρίζει ο μεγάλος Ελύτης. Ευλογημένη, σαν ξεφωλιάζει απ' τις χούφτες του: «Ως κι ένα περιβόλι ολόκληρο έβγαλα γιομάτο εσπεριδοειδή που μύριζαν Ηράκλειτο κι Αρχίλοχο. Μα 'ταν τόση η ευωδιά που φοβήθηκα. Κι έπιασα σιγά - σιγά να δένω λόγια σαν διαμαντικά, να την καλύψω τη χώρα που αγαπούσα»...

Πηγή: Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 02/03/2013

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=347502>

